

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Grajski trg 7 / Tel. uredništva in uprave 24-55
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemanje v upravi ali po pošti 10 din, dostavljen na dom 12 din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Odkod kitajski uspehi

Te dni smo v uvodniku očitati nove strateške smernice, po katerih vodi maršal Čangkajšek, ki je bil nedavno proglašen za diktatorja, borbo proti Japoncem. Ob obalah reke Hvaj so prizadeli Kitajci prvi odločilni, močni sunek japonski vojski. Japonskih krogov se je polastila vznemirjenost. V Tokiju so takoj sklicali konferenco japonskih zbornih poveljnikov, da razpravljajo o položaju. V dobro poučenih krogih zatrjujejo, da je malo verjetno, da bodo skušali Japonci prestaviti svoje vojne odrede preko Rumene reke. Njihova prva skrb je pač sedaj ta, kako zajamčiti dosežene pozicije na kitajskih tleh.

Mnogi, ki se zanimajo za potek vojnih dogodkov na Daljnem vzhodu in ki se zavedajo pomembnosti razpleta teh dogodkov, se bodo vprašali: Odkod nenadoma kitajski vojni uspehi?

Med številnimi vzroki in okoliščinami, ki so v zadnjem času narokovale potek vojnih dogodkov bolj v prid Kitajcem kakor Japoncem, lahko razberemo predvsem tri dejstva.

Maršal Čangkajšek je v svojstvu diktatorja zbral vse razbite in razgnane drobce kitajske vojske, ki je sedaj boje oborožena. Razen tega je odredil Čangkajšek splošno mobilizacijo, tako da razpolaga sedaj z vojsko, ki šteje preko milijon vojakov. Ta kitajska vojska ni samo tehnično bolj opremljena, kakor v prvi etapi borbe do zavzetja Nankinga, ampak je po najnovejših kitajskih vojnih dogodkih tudi vzravnana in moralno povzdignjena. To je prvo dejstvo.

Na japonski strani pa so opažali v zadnjem času občutno pomanjkljivost: V trenutku, ko je prešla kitajska vojska k aktivni ofenzivi, se je takoj pokazalo, da padajo uspehi japonskega orožja in sicer pretežno radi slabih frontnih vezi ter stikov. To ni prav nič čudnega, saj mora japonska vojska obvladovati terensko področje, ki je dvakrat večje od Japonske. Te težkobe so poznavalci razmer in vojni strokovnjaki predvideli takoj po padcu Nankinga. Redni dotok živil in vojnega materiala je silno otežkočen. Posamezni japonski oddelki so nemalokrat v pomanjkanju kruha in municije. Vsem tem težavam ter nevarnostem se priključuje še druga neprijetnost, saj proti japonskim vojakom iz ozadja četniško, uporno gibanje prebivalstva ter kitajskega hajduštva, ki resno ogroža japonske formacije iz zaledja. Drugo dejstvo.

Maršal pa nam pojasnjuje tretje dejstvo. Preko Hongkonga prihajajo namreč v zadnjem času velike količine orožja in municije. Japonski dnevnik »Asahi« pri naša v senzacionalni obliki poročilo o količinah orožja in municije, ki so šle preko Hongkonga na kitajsko bojišče. Te številke obsegajo 27 letal angleškega izvora, 15 zabojev strojnica za ameriška letala, 6 zabojev strojnica iz Danske, 25 zabojev strojnica iz Norveške, 700 ton eksplozivne snovi iz Velike Britanije, 500 ton eksplozivne snovi iz Združenih držav ameriških, 200 zabojev pušk iz Velike Britanije, 200 zabojev pušk iz Nemčije, 5000 ton municije iz Italije, 2000 ton municije iz Danske, 1500 ton iz Nizozemske Indije, 150 ton iz Velike Britanije, 26 tankov iz Velike Britanije itd.

Te količine sicer ne predstavljajo odločilne važnosti, saj je treba za prelomno poseganje v tok dogodkov vse drugačnih množin orožja in municije. Temeljne važnosti pa je okolnost, da dobiva Kitajska orožje in municijo iz skoro vseh držav, ki prejemajo za te »usluže« lepe zneske. Niso pa tukaj vključene po-

Daladierova vlada najame posojilo 10 milijard frankov

508:12 za pooblastila in finančne načrte

PARIZ, 13. aprila. Zbornica je po posvetovanjih, ki so trajala vso noč, sprejela osnutek pooblastil novi Daladierovi vladi s 508 proti 12 glasovom. Finančna komisija je sprejela osnutek predloženih pooblastil s finančnim načrtom z 20 glasovi, dočim se je 11 članov finančne komisije vzdržalo glasovanja. Finančni minister Marchandeaue je izjavil v uvodu svojega izčrpnega ekspozice pred fin. komisijo, da gre za finančne sanacijske načrte, ki nimajo nič skupnega z onimi, ki jih je predložila Blumova vlada. Minister je izjavil, da ne zasleduje vlada nikakršnega namena, da bi uvedla valutno in devizno kontrolo in tudi ne misli nitj najmanj na to, da bi uvajala kakšno devalvacijo ali pa celo inflacijo ali pa da bi zavzela kakšno novo stališče glede zlatega zaklada francoske narodne banke. Kakor je razvidno iz nadaljnjih izjavanih novega finančnega ministra Marchandeaue se vlada tudi ne peča z mislijo uvedbe kakšne nove davščine na kapital, pač pa namerava uvesti novo davščino, ki bi zadel predvsem one, ki niso opravili svoje vojaške dolžnosti. Razen tega se je

vlada odločila za zvišanje pridobitne. Pač pa je opustila načrt glede tega, da bi se sprememba akcij pri delniških družbah izvršila v tem smislu, da bi se v svrhu lažjih fiskalčnih operacij glasile na lastnikovo ime. Tudi predvideva finančni načrt nove vlade zvišanje nekaterih carinskih pristojbin. Po nadaljnjih tolačenjih novega finančnega ministra se je vlada odločila, da najame pri francoski banki posojilo 10 milijard frankov, vendar pa naj se ta denar takoj po izvršenem podpisu prve tranše od 11 milijard frankov vrne na naslov projektiranega notranjega posojila. Potem ko je finančni odbor odobril ekspozice, je sledilo glasovanje v plenumu, ki je izkazalo 508 glasov za vlado.

PARIZ, 13. aprila. V tujakšnih političnih in diplomatskih krogih se mnogo komentira sijajna zaupnica, ki je bila deležna v zbornici Daladierova vlada, ki ji je izrekla zbornica pri glasovanju zaupnico s 576 proti 5 glasovom. Pravijo, da se je ponovno izpričal genij francoskega naroda, ki je hotel v tem trenutku manifestirati francosko edinstvo.

Pred pogajanjem med praško vlado in Henleinovci

PRAGA, 13. aprila. Dejstvo, da je predsednik vlade dr. Milan Hodža delj časa informativno razgovarjal s poslancom dr. Kundtom in senatorjem Pirognerjem, pripadnikoma Henleinove stranke, se v poučenih krogih tolmači tako, da si češkoslovaška vlada prizadeva, da ustvari psihološke osnove za poznejša službena pogajanja med praško vlado in

Konradom Henleinom. V teh krogih zatrjujejo, da se bodo pričela ta pogajanja v najkrajšem času. Ni pa v javnosti prav nič znano glede vsebine ter obsega dosedanjih informativnih razgovorov. Tujakšnji politični krogi pričakujejo z velikim zanimanjem pričetka pogajanj, ki naj ustvarijo stanje normalizacije češkoslovaškega notranje političnega življenja.

V Češkoslovaški podaljšanje političnega premirja, v Vzhodni marki velikonočno premirje

DUNAJ, 13. aprila. Pekrajinski vodja Buirckel je izdal odlok, da se po 4 tednih mrzlične plebiščne aktivnosti prične »Velikonočni mir«, ki bo trajal do 27. aprila. Do tega datuma se ukinja vsaka strankarska aktivnost. V državni, občinski in gospodarski administraciji ne sme biti nobenih osebnih sprememb. Personalne spremembe po tem roku pa se bodo vršile le na onih mestih, kjer bo tako od-

redil Hitler in to po kriterijih popolne nepristranosti.

PRAGA, 13. aprila. Politični ministri so sklenili, da ostane prepoved zborovanj in manifestacij, ki velja od 1. aprila, v veljavi še preko 1. maja. Prvič od obstoja češkoslovaške republike ne bo 1. maja nobenih slovesnosti in nobenih manifestacij, da se ne bi postrila nesoglasja.

Albanski kralj Zogu kupuje posestvo na Slovaškem

PRAGA, 13. aprila. Praški listi objavljajo vest, da je albanski kralj Zogu napotil svojega dvornega maršala v Slovaško v okolico grada Plišany. Maršal vodi

pogajanja za nakup nekega gozdnega posestva, ki ga noče albanski kralj pokloniti svoji bodoči ženi, sedanji grofici Apšopy.

Kemal Atatürk obiše Bukarešto

BUKARESTA, 13. aprila. Turški državni predsednik Kemal Atatürk prispe koncem aprila na službeni obisk v Bukare-

što. Takoj po Velik. noči se poda namreč Atatürk na potovanje po Balkanu in prispe iz Aten v romunsko prestolnico.

šiljatve iz sovjetske Rusije, ki so prav gotovo najizdatnejše, kar smatrajo Japonci kot dejansko, dasi tiho intervencijo

sovjetske Rusije v prilog Kitajske. In ravno tukaj tiči latentna nevarnost komplicacije dogodkov na Daljnem vzhodu.

Rabecki

Val narodne fronte

V štev. 14 »Kmetškega lista« beremo: Sloga in skupnost slovenskega naprednega in nacionalnega človeka, ki se je v elementarni sili pokazala pri poslednjih občinskih volitvah, je vsem nedvomna priča, kje stoji danes slovenska vas in kaj ona predstavlja. Plod je premissljenejega dela naših kulturnih, socialnih in nacionalnih organizacij ter vztrajne in nepopustljive borbe zadnjih let. — Ta sloga, skupnost in enotnost na naši vasi, na deželi terja brezpogojno od vseh, da ji sledijo in da jo upoštevajo. Zlasti ji morajo slediti naša mesta, ki se le prerada zgubljajo v raznih osebnih prepričanjih, ki nikomur nič ne koristijo. Kdor ne vidi skupnega ideala, skupnih teženj in skupnih ciljev, ki jih vsak čas manifestira naša vas in ki jih je tako bojevitvo podčrtala pri zadnjih občinskih volitvah, ta ni njen prijatelj, temveč sovražnik. Ta val narodne fronte ne bo pred nikomur popustil. Saj je v njej zaplodena vsa naša rast in naše bistvo. Prosto vseh tujih navlak gre nevzdržno naprej in podira pred sabo vse umetno nastavljene plotove in ovire.

Tudi drugemu principu...

»Branik« poroča v št. 9: »Klic skupne nemške krvi je torej zmagal, čeprav je Nemčija versko mešana država, v kateri je velika večina protestantstva. In ravno zato je še tem pomembnejše to enotno stališče bivših avstrijskih škofov, ki so se s tem tudi uklonili drugemu principu narodnega socializma, da »se duhovniki ne smejo baviti s politiko, marveč se morajo posvečati le svojim verskim nalogam in da naj katoliške mladinske organizacije pristopijo k državnim mladinskim organizacijam«, kar je napisal isti kardinal Innitzer v svoji poslanici na avstrijske katoličane.

Še drugo dejstvo

»Celjska« »Nova doba« poroča v št. 15: »Združitev Avstrije z Nemčijo ni edini primer, čeprav nam je najbližji, ker se vrši neposredno v našem sosedstvu. Če je tako postopanje potrebno Nemčiji, če je primerno drugod, koliko bolj je potrebno šele nam v Jugoslaviji, ki smo številčno šibkejši in živimo hkrati na ozemlju, kjer se križa toliko različnih interesov kakor malokje na svetu. Namesto treznega gledanja na položaj smo pri nas ponovno razpihnili veliko debato in borbo za slovenstvo in jugoslovenstvo. Za treznega človeka, ki mirno gleda in presoja to debato, se zdi vse skupaj nečedna komedija. Kakor je jasno, da Francoz ostane Francoz, Rus zopet Rus, tako je jasno, da Slovenec ostane Slovenec. Tu ni debate, ker je ne more biti. Enako je in ostane Srb seveda Srb z vsemi vrtilinami in posebnostmi svoje kulture, jezika in drugih značilno srbskih osobin. — Ali poleg te naravne resnice, poleg dejstva, ki ga noben pameten državnik in noben resen politik ne more biti, obstoji še drugo dejstvo: da smo namreč vsi Slovenci, Hrvatje in Srbi Jugoslovenci, da to zavestno hočemo biti in da stremimo po nerazrušljivi in nerazdružljivi skupnosti.

Dve prireditvi

V »Del. politiki« št. 30 beremo: »Dve prireditvi, Preteklo soboto je imela JRZ shod v dvorani Zadržne gospodarske banke, na katerem je govoril minister dr. Krek. Njegova izvajanja so bila zelo zanimiva in jih bo »Slovenec« objavil dobesedno. — Za istj večer je bilo napovedano predavanje bivšega urednika bivše katoliške revije »Dom in svet«, prof. Kocbeka, ki se pa ni smelo vršiti.

Gospodarske beležke

Mariborski živinski sejem. Na sejem dne 12. aprila je bilo pripeljanih 12 konj, 10 bikov, 130 volov, 414 krav in 13 telet, skupaj 579 komadov, prodanih pa je bilo 296 komadov živine. Povprečne cene so bile naslednje: debeli voli kg 4.25 do 5.25 din, poldebili voli 3.75 do 4.25, plemenski voli 4.50 do 5.75, bikji za klanje 3.50 do 4.50, debele krave 4 do 4.80, plemenske krave 4 do 5, krave za klobasarje 2.50 do 3.10, molzne krave 4 do 5, breje krave 3.50 do 4, mlada živina 4.25 do 4.75, teleta 5 do 7 din za kg.

Mesne cene na mariborskem trgu. Volovsko meso prve vrste 10 do 12 din, druge vrste 8 do 10 din, meso bikov, krav in telic 6 do 12, telečje meso prve vrste 10 do 14, druge vrste 8 do 10 din, svinjsko meso 10 do 14 din za kg.

Pnevmatike za avtomobile izdeluje Bat'a v Borovem. To tvorniško panogo namerava še povečati, da bodo s tem lahko krili vsa potrebo v naši državi.

Cene živini in kmetijskim pridelkom na sejmu v Murski Soboti 4. aprila: bikji I. 5—5.50, II. vrste 4, III. vrste 3.50—4, telice I. vrste 5—5.50, II. vrste 4.50, III. vrste 4, krave I. vrste 3—4, II. vrste 3, III. vrste 2.50. Teleta 4—6, prašičji špeharji 9—10, pršutarji 9 din za kg žive teže. Goveje meso prednji del 12, zadnji del 14, Druge vrste prednji del 10, zadnji del 12, III. vrste prednji del 8, zadnji del 9, svinjina 12—16, slanina 16, svinjska mast 18.

Gospodinja

Čokoladni puding. Trem žemljam oribaj skorjo, jih drobno zreži in namoči v četrt litra mleka. Namočene pretlači skozi sito. Mešaj, da se zgosti, šest dek sirovega masla, 10 dek razmeščane čokolade in štiri rumenjake. Nato primešaj pretlačene žemlje, tri deke drobtin in sneg štirih beljakov. Posodo za puding pomazi s sirovim maslom, posuj s sladkorjem v prahu, zlij noter testo, razravnaj, posodo zapri in postavi v krop, kjer naj puding vre tri četrt ure. Kuhani puding zvrni na topel krožnik in daj takoj na mizo. Med tem ko puding vre, pa segrej malo malinovega soka in ga daj v skodelici s pudingom na mizo.

Stroy kipnik. 10 dek sirovega masla razgrej, dodaj toliko moke, da napraviš bolj redko in svetlo prežganje. Prežganje zalij z osminko litra mleka, malo osoli in pustij naj malo prevre, potem postavi na hladno. Ko se je shladilo, primešaj štiri rumenjake, 13 dek naribanega sira, malo popra in napoljed še sneg štirih beljakov. Skledo ali kozo pomazi s sirovim maslom, potresj z drobtinami in zlij pripravljeno testo noter, razravnaj in speci. Pečica naj bo precej topla. Pod skledo potresj malo soli, da ne počli. Kipnik zapeci zlatorumeno tako, da je znotraj še mehak. Pečenega daj takoj na mizo, da se ne sesede.

Česnova omaka. Dva debela stroka česna olupij in stolcij v možnarju ali pa dobro stlačij na deski. Česen potem denij v skledico, primešaj en rumenjak in sredico na mleku namočene in ožete žemlje,

Iz življenja in sveta

Obvezno telesno delo za nemške gospodične

Nemški ministrski predsednik maršal Göring je izdal kot voditelj štiriletnega gospodarskega načrta odlok, ki se tiče ženskih delovnih moči v kmečkem gospodarstvu in gospodinjstvu. Po tem odloku ne more nobena samska manj kakor 25 let stara ženska nastavljena v zasebni ali javni službi bodisi kot delavska bodisi kot uradnica, ako ne bo prej vsaj eno leto odslužila pri poljskem delu na deželi ali kot gospodinjstva pomočnica v gospodinjstvu. Zaenkrat se zahteva tako dolžnostno službeno leto od onih žensk, ki žele biti uslužbene v oblačilni stroki, v tkaninski industriji, v tobačni industriji, v trgovini in v različnih pisarnah. To velja za zasebno in javno službo. Odlok je ministrski predsednik Göring utemeljeval s tem, da je prav tako kakor otome mladine, ki služi domovini z lopato in orož-

Domaci razgledi

Naše obmejne ustanove v banovinskem proračunu

Poročali smo že o proračunu izdatkov in dohodkov dravske banovine za leto 1938/39, ki predvideva 177.395.000 dinarjev dohodkov in prav toliko izdatkov. Naše čitatelje bo morebiti zanimalo, koliko znašajo proračuni izdatkov in dohodkov banovinskih institucij, votacij raznim kulturnim ustanovam itd. na področju naše severne meje:

Banovinska vinarska in sadjarska šola v Mariboru. Osebnih izdatki 281.980 dinarjev, stvarni izdatki 791.000 din, skupaj 1.072.980 dinarjev. Dohodki omenjene šole pa so predvideni na skupno 724.750 dinarjev. **Banovinska kmetijska gospodinjstva v Svečini:** Osebnih izdatki 73.800 din, stvarni izdatki 230.000, skupno 306.800 din. Dohodki: oskrbnine gojenj 169.400 din, razni dohodki 2200, skupaj 229.450 din. **Banovinska trsnica in drevesnica v Pekrah:** Osebnih izdatki 20.880 din, stvarni izdatki 112.000 din. Dohodki ekonomije 183.000 dinarjev. **Banovinska trsnica in drevesnica v Kapeli:** Osebnih izdatki 33.960 din, stvarni izdatki 182.300 din, skupaj 216.260 din. Dohodki ekonomije skupaj 126.000 din. **Banovinski vinarski in sadjarski zavod v Mariboru:** Osebnih izdatki 105.300, stvarni izdatki 51.000 din, skupaj 156.300 din. Dohodki iz preizkusnih 10.000 din. **Banovinsko posestvo v Gornji Radgoni:** Osebnih izdatki 9600 din, stvarni izdatki 53.130 din. Dohodki: izkupiček za vino, sadje itd. 44.250 din. **Banovinsko posestvo v Svečini:** Osebnih izdatki 28.860 din, stvarni izdatki 230.000 din, skupaj 260.860 din. Dohodki ekonomije 260.860 din. **Nižja gozdarska šola v Mariboru:** Osebnih izdatki 132.180 din, stvarni izdatki 136.800 din, skupaj 268.980 din. Dohodki: oskrbnina gojencev 140.000 din. **Gromozna postaja v Slovenski Bistrici:** Osebnih izdatki 20.000 din, stvarni izdatki 385.000 din, skupaj 405.000 din. Dohodki: izkupiček za gramoz 405.000.

Banovinski dečji dom v Mariboru: Osebnih izdatki 58.100 din, stvarni izdatki 460.500 din, skupaj 518.600 dinarjev. Do: hodki: oskrbnine gojencev 111.000 din. **Splošna bolnišnica v Mariboru:** Osebnih izdatki 1.858.580 din, stvarni izdatki 4.078.000, skupaj 5.936.580 din. Do: hodki 2.350.000 dinarjev. **Splošna bolnišnica v Murski Soboti:** Osebnih izdatki 404.690 din, stvarni izdatki 966.500 din, skupaj 1.371.190 din. Do: hodki 314.000 din. **Splošna bolnišnica v Ptujju:** Osebnih izdatki 254.300 din, stvarni izdatki 617.600 din, skupaj 871.900 din. Do: hodki 252.000 din. **Banovinska hiralnica v Ptujju:** Osebnih izdatki 49.380 din, stvarni izdatki 558.600 din, skupaj 714.910 din. Do: hodki 478.000 din. **Banovinska veletrgovina in centralna lekarna v Mariboru:** Osebnih izdatki 54.420 din, stvarni izdatki 1.602.400, sku-

mało osoli in popopraj. Vse skupaj dobro zmešaj, nato pa počasi in mešaje prilivaj olje in mešaj, da postane gosto kakor majoneza. To omako lahko daš h kuhani govedini ali pa k mrzli pečenki.

jem poldrugo leto, tudi ženske mladine dolžnost, da žrtvuje narodni skupnosti na področju, ki je njej primerno, eno leto obvezne službe. Ženska mladina naj bi se tako tudi seznanila s svojim bodočim poklicem gospodinjice in matere.

Kako je prišel tobak v Evropo

Če bi ne bilo Kristofa Kolumba, bi danes ne poznali tobaka. Nikdar seveda ne bo znano, kako dolgo so poprej ameriški Indijanci kadili tobak. Tobakove liste so namreč takrat Indijanci zavijali v turščične liste in jih kadili. Šele po odkritju Amerike je Evropa izvedela, kaj kade Indijanci. Prav za prav je kajenje prvi spoznal Kolumbov mornar, ki ga je Kristof Kolumb pustil na otoku Haitiju. Odkod beseda tobak? Učenjaki pravijo, da prihaja ime tobak od imena otoka Tabagos. Drugi pa pravijo, da je ime od dežele Tabasco. V Evropo je prinesel tobak španski vojaški ranocelnik Nikolaj Menardes, češ da je imenitno zdravilno zelišče. Pariz je seznanil s tobakom leta

1674.340 din. Do: hodki pa znašajo prav toliko in sicer 1.674.340 din. **Banovinsko zdravilišče v Rogaški Slatini:** Osebnih izdatki 889.090 din, stvarni izdatki 8.176.000 din, skupaj 9.065.090 din. Izdatki se krijejo z dohodki, ki znašajo 9.065.090.

V proračunu izdatkov in dohodkov dravske banovine za leto 1938/39 so tudi sledeči prispevki banovine k raznim kulturnim ustanovam: Muzejskemu društvu v Mariboru 20.000 din, Muzejskemu društvu v Ptujju 15.000 din, Muzejskemu društvu v Murski Soboti 5000 din, Zgodovinskemu društvu v Mariboru 30.000 din, Narodnemu gledališču v Mariboru 330.000 din, banovinskemu arhivu v Mariboru 15.000 din. Nadalje je v proračunu votiranih za stvarne potrebe pomožne šole v Mariboru 26.600 din, prispevek banovine za gimnazijo v Murski Soboti znaša 40.000 din.

Razne vesti

Ni. Vel. krajčica Marija je prispela s kraljevičema Tomislavom in Andrejem v gradič Miločer, kjer ostane za velikonočne praznike.

Veditejše slovanskega Sokolstva je sprejel včeraj v Beogradu minister za telesno vzgojo naroda dr. Vekoslav Miletić, ki se je v daljšem razgovoru zanimal za razmere in delo v sokolskih vrstah.

Preko milijarde din bodo znašali gradbeni stroški za zgradbo nove železniške proge Čačak—Valjevo—Tuzla—Doboj—Banjaluka. Gradbeni stroški se bodo krili iz posojila 4 milijard. Gradba proge bo trajala 5 let.

Ogromni dobiček borskega rudnika. Francoska družba borskih rudnikov bo letos izplačala nad 79 milijonov frankov za dividende, napram 46 milijonom frankov v preteklem letu.

Mednarodni šahovski turnir v Ljubljani. Rezultati drugega kola: Bröder je porazil Šorlija, dr. Astaloš Steinerja, Kostić Vidmarja ml., Furlani Nedeljkovića. Partija Pirc: dr. Trifunović se je končala remis, dočim sta bili partiji dr. Vidmar; Foltys in Tot: Szabo prekinjeni. Stanje po II. kolu: dr. Astaloš, Bröder, Furlani, Kostić, dr. Trifunović I in pol, Pirc, Preinfalk, dr. Tartakower I, Szabo I (I), Foltys, Tot, dr. Vidmar pol (I), Steiner, Vidmar ml. pol, Nedeljković, Šorli 0 točke.

Samomor generala Zechnerja. General bivše avstrijske vojske in bivši vojni minister Zechner je izvršil na Dunaju samomor. General Zechner je bil član izjemnega sodišča, ki je razpravljalo o dogodkih meseca julija in je podpisal tudi veliko smrtnih obsodb za narodne socialiste. Ni še znano, če je bilo to vzrok njegovemu samomoru.

Elektrifikacija proge Sušak—Moravice je definitivno rešena zadeva in se predvidevajo izdatki na 110 milijonov din.

Šaljapin je umrl! V Parizu je umrl včeraj po kratkem bolehanju znameniti ruski

basist in igravec Fjodor Šaljapin. Rojen je bil 13. februarja 1873 kot kmetijski sin v Kazanu. Od nosača v pristanišču Voige se je povzpел do blesteče kariere in so bili njegovi honorarji višji, kakor jili je svojčas sprejemal Caruso. Njegovi najboljši vlogi sta bili Boris Godunov ter Ivan Grozni. Zapustil je dva sinova in pet hčera.

Ptujske novice

Velik požar je zajel gospodarsko posestvo posestnika Ivana Fekonje v Smolincih pri Sv. Andražu v Slovenskih goricah. Zgorela sta dva vola, tri krave, dve svinji in 18 kokoši. Le na živini znaša škoda 15.000 dinarjev, celotna škoda pa okoli 80.000 dinarjev.

Nevarno vjomiško družbo so izsledili v Svetinju. Ta družba je vršila vlome in tatvine po Slovenskih goricah in bližnjem okolišču. Aretiranih je 6 članov te vjomiške in tatinske družbe, med katerimi je tudi mlad trgovec, ki je po neprevidnosti prejemal od vjomiške družbe plen in ga prodajal naprej. Med drugim so obiskali tudi cerkev pri Sv. Miklavžu in na Polensaku. Danes so bili izročeni sreskemu sodišču v Ormožu.

Smrt preži vsepovsod. Pri Sv. Vidu pri Ptujju je padla 16letna dekla Marija Krajnc z voza in prišla pod kolesa. Zadobila je težke notranje poškodbe in so jo nezavestno prepeljali v ptujsko bolnišnico, kjer je kmalu zatem kljub vestni zdravniški negi podlegla poškodbam.

Slovenjegoriške novice

Komandir orožniške postaje pri Sv. Lenartu v Slov. gor. žand. narednik Jenko Ivan je premeščen v Zg. Cmurek v svojstvu komandirja ondotne orožniške postaje. Za komandirja orožniške stanice pri Sv. Lenartu v Slov. gor. je imenovan Cizelj Fran, doslej žand. narednik in komandir v Selnici ob Dravi.

Nezavestna in s hudimi notranjimi poškodbami je obležala na glavni cesti v trgu Sv. Lenart v Slovenskih goricah 70letna Marija Krambergerjeva iz Žic, ki jo je podrl na tla nek kolesar. Krambergerjevi so nudili takojšnjo zdravniško pomoč in je njeno stanje zelo resno.

Imalo ga. V lenartškem okraju so v zadnjem času izginjale raznim posestnikom kokoši. Sedaj pa se je orožnikom posrečilo, da so tatu prejeli, in sicer v šentlenartškem avtobusu, s katerim se je nameraval odpeljati v Maribor, kjer je hotel prodati poln jerbasa kokoši. Možakarja, nekega Mihaela K., so aretirali in oddali v sodne zapore.

Urednikova pošta

»Vaši čitatelji«, Maribor: Bilo je objavljeno, precej je od tega, ste gotovo prezrli.

Učitelj: Petrček, tvoja naloga »Naša mačka« ima vsega le tri stavke: Naša mačka je črna. Pravimo ji Muca, včeraj je dobila tri mlade. — To je vsekakor premalo.

Petrček: Seveda je premalo. Zadnjikrat jih je dobila osem.

1560. Francoz Jean Nicot, zaradi česar je potem tobakov izveleček dobil ime nikotin, Tobak se je kmalu razširil po vsej Evropi. Seveda ga spočetka niso kadili, marveč njuhali. Njuhanje je postalo kmalu taka strast, da je moral papež Urban nazadnje menihom v Rimu prepovedati to grdo razvado med bogoslužjem. Tudi nekateri vladarji so hoteli tobak zatreti. Nalagali so na njegov uvoz velikanske carine in davke, pa brez uspeha. Javno na cesti kaditi je bilo v večini evropskih držav prepovedano do leta 1848.

Človek bodočnosti

Če primerjamo današnjega človeka z ljudmi iz časov starih Egipčanov, Babiloncev in Feničanov, ne opazimo posebnih razlik. Toda če sežemo še bolj nazaj, v ledeno dobo, vidimo, da je bila oblika lobanje in udov človeka že zelo različna. Starodavno človeško okostje, ki so ga našli v Neandertalu, priča s svojo nizko lobanjo, navzven štrlečo čeljustjo in kosmatim telesom, da so bili ljudje takrat

čisto drugačna bitja, kakor smo dandanes. Na osnovi takšnih primerjanj je prišel angleški znanstvenik Gerald Daly do sklepa, da se bo tudi človek daljne bodočnosti znatno ločil od zdajšnjega. Trdi, da bodo imeli ljudje v daljni prihodnosti predvsem znatno povečano glavo. Velike izpremembe bodo tudi v očeh, ki jih že današnji človek opremlja z naočniki. Vid bo še bolj oslabil in kratkovidnost bo splošna. Daly pa zanika, da bo mogel človek v bodočnosti s prostimi očmi videti danes še nezaznavne ultravioleto in infrardeče žarke. Pračlovek je imel izredno razvit voli, ki je dandanes že zelo opešal. V bodoče bo še slabše. Edino sluh bo, kakor misli Daly, ostal pri starem. Velike izpremembe bodo pri ljudeh bodočnosti v želodcu, črevmju in zobovju. To pa zaradi kemične sestavine hrane, ki je bodo uživali. Učenjak misli, da so Angleži narod, ki se bodo človeku bodočnosti najprej približali.

Spomnite se CMD!

Beg iz ruskega ujetništva

(Po svojih doživljajih napisal: J. Petr.)

Po enomesečnem bivanju v Kašgaru sem se torej začel pripravljati na novo pot. Gospodar me je oskrbel z različnimi živili in drugimi stvarmi, nujno potrebnimi na potovanju. Pravil sem mu tudi o gostoljubnih pastirjih. Toda posvaril me je pred Sarti, ki jih bom srečaval v novih krajih in ki jim ni zaupati tako kakor Kirgizom. Tudi mi je bilo znano, da je ruska vlada razpisala 50 rubljev nagrade za vsakega ujetega begunca. Sart pa je tak, da bi še lastnega očeta prodal za denar. Čakala me je torej nevarna in obupna pot. Kaj bom počel, ko mi zmanjka živeža, ki sem bil z njim preskrbljen le za deset dni? Toda odločil sem se in pri tem je ostalo.

Dne 14. februarja sem se poslovil od dobre hiše ter zgodaj zjutraj odrinil. Krenil sem nazaj proti ruski meji, a nekoliko bolj južno od kraja, kjer sem jo bil prekoračil. Zopet sem v daljavi zagledal mejno gorovje. Že prvega dne sem prispele v gorati svet. Smer, ki sem si jo dooločil, je šla pod mestom Skobelovim proti Kirki in Kilifu. Pred menoj so vstajali snežniki, ki so se vrstili v obupno nedoglednost.

Dva in pol dneva sem rabil do prve mejne gore. Gazil sem visok sneg. V dolini ne poznajo snega, a v gorah ga vidijo sredi poletja, ko vlada spodaj neznosna vročina. Malodušnost me je prevzela, ko sem se oziral v nameravano smer, od koder so me gledali snežni vrhunci.

Kmalu sem zabredel med globoke prepade. Kar stesnilo se mi je pri srečanju ob pogledu nanje. Obupaval sem. Vendar sem proti večeru tretjega dne že lazil proti prvemu snežnemu vrhu. Čim višje sem se vzpenjal tem težje sem dihal. Dobival sem občutek, kakor da sem bolan. Ko pa sem se spuščal po pobočju na drugo stran, je postajalo dihanje vedno lažje. Torej nisem bolan, težkoče mi je delal tenek zrak.

Storila se je noč. Niže nisem upal, moral bom prenočiti v snegu. Iskal sem primerne prostora, ki bi me varoval vsaj pred vetrom. Da bi zanetil ogenj, je bilo izključeno, saj še grmička ni bilo nikjer naokoli. Stikal sem pod skalami ob prepadu za votlinami. Tedaj zagledam orlovo gnezdo. Živali ni bilo v njem, moralo je biti zapuščeno ali pa so se ptice kje zamudile. Da bi se utegnile ponoči vrniti, na to nisem mislil. Spravil sem se torej na delo. Najprej sem očistil gnezdo nesnage. Iz slame in dračja sem naredil ležišče ter še zakuril ogenj, kajti lesovja je bilo dovolj v gnezdu. Vroč čaj se mi je imenitno prilegel in zaspal sem tudi kmalu. Ponoči me je sicer malo treslo od mraza, a naspal in odpočil sem se vendarle.

Drugo jutro sem imel pred seboj še hujše skale, ki bi jih moral preplezati. Strašilo me je le to, da ne bi zašel na prostor, od koder ne bi mogel dalje. Navzgor je šlo vedno lažje nego navzdol. Srečno sem obrazil nevarne prepade in že sem stal pred novo snežno goro. Na desni se je videlo v dolini mesto Skobelov, drugače pa so jo od vseh strani obdajali še višji snežniki.

Vznožje te gore je bilo naseljeno, zato sem radi varnosti krenil proti jugu, čeprav sem se bil namenil na zapad. Prišel sem med skale, kamor še najbrž ni stopila človeška noga. Ponoči so me med spanjem plašili glasovi neznanih zverin, da so njih odmevi zbuvali grozo. Vsak trenutek sem bil pripravljen, da me katera obišče. Toda noč je minila, a krvoločnice ni bilo. Prav gotovo je bilo gorovje polno zveri, a jaz vendar nisem opazil nobene, razen velikanskih orlov mrharjev. Videel pa sem vse polno kuščarjem podobnih živalic, ki so zasedle skoraj vsak večji kamen. Te stvarce so okrog 35 cm dolge ter imajo priskekane repove. Če sem sedel na kamen, so me prišle od vseh strani gledati, kakor da hočejo videti, kdo jih je prišel motiti. Če pa sem se le malo zganil, so na mah izginile.

Previdno sem plezal med skalami in prepadi. Tedaj sem zagledal na videz lepo ravnino. Spustil sem se med dve skali, — majhen skok in že sem bil spodaj. V svojo grozo pa sem se kmalu prepričal, da nimam dalje nobenega izhoda. —

V caestvu tehnike

Davna stoletja stopajo pred nas v zvoku in podobi

Čudo najnovejšega izuma — Poslušajte govorečega Napoleona, Julija Cezarja, Ivana Groznega — Konec spiritističnih sej — „Film in radio bosta kmalu spadala med staro šaro“

Moderna tehnika ne pozna nobenih meja. O čemer je nekoč sanjaril znani romanopisec Jules Verne, ki je bil — mimogrede povedano — poljskega pokolenja, vse je že postala resnica. Globoko pod morsko površino križarijo podmornice iz morja v morje, letala obiskujejo severni in južni tečaj zemlje, na morjih plovejo ladje brez kapitana in krmarja, ves svet je zavrt v mrežo radijskih valov, ki vsakogar, sedečega ob neznatnem aparatu v domači hiši, povežejo z najbolj oddaljenimi kraji in ljudmi, v velikih mestih so že postavljeni aparati, ki ne prenašajo na tisoče kilometrov samo govorne besede, marveč tudi slike, da se govorilca ne samo slišita, ampak tudi vidita. Najnovejši radio-aparati prenašajo v zvočnikih na neizmerno daljave glas v besedi in melodiji, na platnu pa celo že barvane slike nekje v daljini govorečih ali igrajočih.

A vse to včeraj še nepoznani in nič v primeri z najnovejšim izumom. Že davno je naravoslovna veda dognala, da ustvarjajo zvok, ki udari kot glas na naše uho, valovi neznatnih delcev zračne atmosfere in da je svetloba, ki omogoča gledanje, samo valovanje takozvanih elektronov, s katerimi je prenasčen zrak, v katerem se gibljemo. Na podlagi naravnega zakona, da se v svetu ne more izgubiti niti najmanjši delček naravne energije, katero proizvajajo skrivnostni laboratorij matere-narave in nam s tem omogoča govorjenje, poslušanje, gledanje in opazovanje, so sedaj učenjaki slavne — seveda ameriškega mesta Olaš — dognali, da se nahaja v skrivnostnem laboratoriju modre matere-narave še poseben prostor, ki je doslej ostal človeškemu očem in pameti prikrit. Kot shranjujejo fotografi svoje, že rabljene plošče in kot ostajajo v arhivih številni, že rabljeni zvočni filmi, tako mora obstojati — to so sklepali ameriški učenjaki — neke vrste naravna shramba svetlobnih in zvočnih valov. Če se posreči izumiti aparat, ki bi sprejemal nekje v naravi se nahajajoče valove minule dobe, bi lahko danes slišali, kar so pred stoletji in tisočletji govorili, in videli slike iz zgodovine in davnine.

Včeraj v svetu še nepoznani ameriški tehnik Ceron X. Lirpa je sedaj nenadoma zaslovel s svojim eposnim izumom, s katerim namerava svet postaviti naravnost na glavo. Sestavil je na podlagi dolgoletnih izkušenj izredno kompliciran nekak radijski aparat, ki prenaša zvoke in slike oseb in dogajanj pred davnimi stoletji. Pred čudovitim strojem sediš kakor pred svojim domačim radijskim aparatom in skušaš vloviti valove, prenašajoče govorečega Napoleona, Julija Cezarja, Aleksadra Velikega, Kristofa Kolumba, carja Ivana Groznega. Radovednim novinarjem je ameriški učenjak z nasmehom razlagal, da je sedaj konec raznih nočnih spiritističnih sej, ko so razni mali modrijani skušali priklicati duhove velikih mož. Zaenkrat se mu je po dolgoletnih, težkih računih posrečilo dognati valovno dolžino navedenih petih zgodovinskih velikanov. Zavrti pri aparatu, na platnu se prikažejo slike cesarja Napoleona, bežečega pred Rusi čez reko Berezino, strtega po bitki pri Waterlooju, zamišljenega na otoku Elbi — v zvočniku pa se slišijo njegovi kriki, kliči in vzdihli. Zavrti drugič in vidi se Kolumb, obdan od desetorice obupanih mor-

Spodaj so zijali črni prepadi, nazaj pa tudi nisem mogel, ker sem s skale lahko skočil, navzgor pa se ne da pognati. Dve dolgi uri sem se mučil, da bi splezal po skali nazaj, a brez uspeha. Takrat sem se prvič ves predal obupu. Lokal sem kakor otrok. Že sem se videl umirajočega strašne smrti. Nad menoj pa so krožili orli, pogrebeli. Prijelo me je, da bi kričal, pa četudi si vsa pljuča izkričim. A na tem kraju bi prej priklical luno z neba, ko pa pomoč.

narjev, ter slišijo njegove vzpodbudne besede. Zavrti tretjič in prikaže se na platnu Julij Cezar, rimski imperator, kako ga obkolijo v tempu zarotniki in kako umirajoč zakliče: Tudi ti, moj sin Brutus! Učenjak Ceron je zaenkrat izdal samo nekatere skrivnosti svojega čudovitega izuma, pravi pa, da sme človeštvo v najkrajšem času pričakovati nenavadna presenečenja. »Film in radio bosta

kmalu spadala med staro šaro, s svojim aparatom bom pričaral radovednemu svetu pred uho in oko, kar se je resnično dogajalo na zemlji pred stoletjem in tisočletjem. Noč in dan bom računal, da izračunam dolžine milijonskih svetlobnih in zvočnih valov, potem bodo ljudstva klonila pred modrijanom, kakoršen je Ceron X. Lirpa«, s temi besedami je končno odpravil sitne žurnaliste.

Obmejni razgledi

Kako je onstran Pohorja

Življenjske stiske in tegobe naših Pohorcev

»Vsaka medalja ima dve strani«, tako pravijo. Vendar pa je človek včasih tako zaverovan v eno samo plat, da na to rad pozabi. Mestni človek se je prerad zabubi v svoje življenje in misli mu ne sežejo daleč kot mu sega pogled njegovih oči. Nič čudnega torej, če gleda dan za dnem pred seboj, Mariborčan na primer, zeleno Pohorje. Za spremembo se tudi sprehodi po njem, držeč se dobro markiranih poti in še boljše oskrbovanih koč. Seveda, taka »tura« ne sme biti daljša od dneva, naši purgarji so pač komodni in pa končno tudi ljudje od »kšeita«. Tako so res bolj redki, ki so si že kdaj ogledali ono »drugo stran medalje«, namreč južno stran Pohorja. Res, južna stran ni posejana z založenimi postojankami, tudi avtomobilskih cest ni — je pa toliko več še neskažene prirodne lepote, ki edina lahko razgiba srce in dušo človeka. Saj je tako: ko človek krene s svoje bele ceste, z asfalta, na kamenito sprano cesto, srečuje znova samega sebe, sočloveka — in primerja. Čudoma se odpirajo oči. Iz stvarstva in preproščine se porajajo misli, ki ne morejo slepiti. V srce in dušo se riše drobna sled. Tam daleč nekje ostaja zlagana vsakdanost, ki zveni kot osladen »šlager« ...

Sedaj na pomlad južna stran Pohorja rdi ko sramežljiva nevesta. Pobočja so polna rdečega vresja. Gori na obzorju se rišejo pod nebo temni smrekovi gozdovi, izza njih je pomladno nebo, posejano z drobnimi oblaki. V zatišju zelene sočni travniki, pomlad je na nje nasula pisano preprogo trobentic, marjetic, zafrana, zvončkov, teloha in vijolic. Po grapah šume in bobne potoki, ob njih so žage in mlinci, vodna kolesa klopočejo in milijoni vodnih kapljic ustvarjajo v žarkem soncu pisano mavrico.

Doli v dolini, ob vznožju, se vijajo srebrni trakovi, v nje se izlivajo gorski potoki. Bele, vijugaste ceste sekajo zelenje in zorana polja. Ob cestah se belijo trdni hrami. Prav kot v pesmi je vse: hrami imajo okna, na njih so rože, za njimi pa nasmejana dekleta, pa mukanje živine in tiho zadovoljstvo na gospodarjevem obrazu. Ob domovih so razsežne in visoke skladovnice lesa. Bogastvo, ki čaka kupcev. Avtomobili drče po cestah, rejeni obrazi lesnih trgovcev in špekulantov so brezbrizni — kaj njim vsa ta pomladna nasmejanost. Špekulacija, denar, denar!

Tako v dolini, kjer so trdni hrami, bele ceste in kjer se na vseh oglih ponujajo gostoljubne krčme. Vse je, vsaj na zunaj, prav in lepo ...

Tam nekje navkreber, vodi razdrapan pot. Med borovjem in rdečim vresjem, po grapi in zopet navzgor. Pot se nato razplete v nebroj stez. Kam? Po fratah, skozi bukove, do pohorskih domačij, ki samevajo po vrhovih. Te niso kot beli hrami ob cestah. Vse osivele, kot priče davne pravljice, se pogrezajo v zemljo. Vidite, ob pohorskih domačijah se ustavlja naš pogled. Nekeč so tudi one bile ponosni, bahavi hrami. Rodove so preživele. Praded je krčil ledino, košček za koščekom. Zemlja je vpijala znoj, roke so venele, pa je poprijel ded, potme oče,

za njim še sin — dokler domačija ni bila trdna. Pohorski kmet je bil svoj, zavesten. Gozdovi so bili njegov ponos, zaljubljen v nje jih je črval. Kar je sekal, se je izplačalo. Redil je živino, oral, sejal in žel, vsega je bilo dovolj. Predvsem pa: kruhi je bil vedno na mizi!

Danes je drugače. Ponekod so strehe napol razkrite, pokrpane so z lesom in slamo. Gozdovi so razredčeni, kot garje se rišejo med zelenjem izsekane frate. Po hlevih je malo živine. Na oknih ni več rož, kako neki: kjer ni zadovoljstva, ni cvetja ... In redke so hiše, kjer imajo kruh skozi vse leto. »Daj nam danes naš vsakdanji kruh ...« še vedno molijo pobožni Pohorci, a je kruh danes še samo slaščica ob praznikih.

Pri vseh je ista tožba:

»Zdaj smo na tleh. Ne vemo, s čim in kako bi živeli. Ko je bilo pomanjkanje smo sekal in prodajali za brezcenje. Potem smo se še zadolžili. Teh par njev in travnikov je premalo za življenje. Prodali bomo in šli za kruhom ...«

Le kdor je poznal zakoreninjenost in navezanost pohorskega človeka do zemlje in gozdov, ume do jedra njegov obup in tragiko. Mlajši rod Pohorcev vre v mesta med proletarijat, kjer množično vrste brezposelnih. Srednji in mali kmet propadata. Take usode pohorski človek gotovo ni zaslužil!

Drugi kriza ni mogla prav do živnega. So to večji posestniki, naseljeni večinoma ob vznožju. Med njimi so tudi taki, ki so se okoristili prav s pomanjkanjem drugih — lesni prekupčevalci, tinerodci. Pohorski kmet je bil in je še premalo informiran o dnevnih cenah lesa. V stiski za denar prodaja svoj les na skupo, se že vnaprej zadolžuje pri lesnih trgovcih in prekupčevalcih. Te tuje zajedavke pijejo našemu človeku kri. Če kje, bi prav tu bila na mestu močna organizacija producentov lesa, seveda ne pod vodstvom prekupčevalcev, ki bi določali cene predvsem v svojo korist.

Pohorski človek ni zagoveden, le njegova širokogrudna zaupljivost in notranja mehkoča sta mu v škodo. Na ta račun zanjejo tuji brezvestneži njegovo seitev. Primerna poučenost, predvsem pa organizirana povezanost bi ga obvarovali.

Tako je danes »onstran« Pohorja. Skoraj nič drugače, ko drugod. Le, da je tu: prelestno božje stvarstvo, ki opaja in plemeniti, ter človek v obupni borbi za golo življenje. Razumeli boste, da tu res ni zlagane vsakdanjosti, ki zveni kot osladen »šlager«. V stari zavezi je bil razodet strah božji, v novi pa ljubezen do sočloveka ... Prav te čaka pohorski človek.

Ravnatelj ječe: Pri nas zaposlimo vsakega po njegovih sposobnostih. Ali imate skušnje v kakem poslu?

Jetnik: Gotovo, gospod ravnatelj. Jaz sem dvanaest let z velikim uspehom potoval za neko avtomobilsko tvrdko po vsem Balkanu.

Ne pozabi naročnine!

Politična obzornica

Izključitve iz JRZ

Novosadski »Dan« poroča o poskusu nekaterih članov JRZ v Novem Sadu, da ustanovijo »ilegalno organizacijo JRZ«. To akcijo je vodil novosadski odvetnik Dušan Obradović, ki je bil do še nedavnega voditelj hodžerovcev. Na posebni seji so sklenili izključitev vseh teh pobornikov »ilegalne organizacije JRZ« in je med izključenimi tudi novosadski župan dr. Branko Ilić, ki so ga na seji posebno hudo napadali, češ da s svojim delom kot župan škoduje stranki.

Jugoslovenska nacionalna stranka

razvija v zadnjem času živalno propagando in organizatorično delovanje v vseh delih države. Širše konference so bile v Zagrebu, Splitu, v Ilidži pri Sarajevu, Beogradu, Sremski Mitrovici in v Skoplju.

Izključeni iz kluba študentov JRZ

»Slovenski jug«, glasilo dijakov JRZ, poroča, da so izključeni iz kluba študentov JRZ sledeči dijaki: Borko Simić, Omer Rovič, Vojko Božanić, Gjorgje Perunović, slušatelj teologije, Miodrag Raketić, Veljko Ilić, Blažo Rajčević, Jovan Lalatović, Abas Koluder, Bekid Begić in Ahim Taždudin.

V kraljestvu žene

Čuvajte se — lepih žena!

Menda prav nič ne pretiravamo, če trdimo, da so bile lepe žene že od nekdaj ne samo predmet občudovanja, temveč istočasno tudi predmet strahu zlasti zrelejših in pomembnejših mož, ki so s svojimi deli vklesali svoja imena v knjigo zgodovine.

Znano je na primer, da je kralj Aleksander Veliki le malokateri lepoticici pogledal v oči. Menil je, da leži v očeh sličnih žen neka tajinstvena moč, ki moškega le prepogostokrat omami in ukamni. Ko je stopil mimo hčerke perzijskega kralja, ki ga je bil premagal, je pozdravil kraljicne s povešenimi očmi. Bil je trdno prepričan, da bi mu odprto srečanje iz oči v oči moglo več škodovati kakor pa koristiti. Vedno se je bal, da bi ga očarajoči pogled caričin odvrnil od izvedbe zamišljenih osvajalnih ciljev.

Veliki atenski državnik Periklej je bil nekoč smrtno zaljubljen v lepo Aspazio. Filozof Anaksagoras ga je zaman skušal odvrti od tega. Zaman je skušal predočiti mu vse nevarnosti, ki so združene v ljubezni do stasitih lepotic. Zatrjeval mu je, da je uprav nekdanja Helena lepota bila vzrok, da je padla Troja, kakor je pospešila razpad nekdanj slavne rimskega cesarstva lepota Lukrecije. **Ponosni Rim in nepremagljiva Troja sta se zrušila v ženski lepoti.** Periklej je na vsa ta pripovedovanja svojega prijatelja odvrnil sledeče: »Mar sem jaz kriv, če so bogovi obdarili lepoto z večjo močjo nego so obdarili modrost.«

Ženske lepote se je bal celo sam prorok Moša med, o katerem pripoveduje zgodovina, da ni hotel obiskati kraljevega mesta Sirasa, ker je bil obveščen, da je med tamkajšnjimi meščankami izredno mnogo lepotic. Bal se je, da bi se s svojimi pogledi srečal s katerokoli lepotic, ki bi ga bila lahko omamila in s tem oropala zasluženeja raja.

Margerita Navarra je veljala za najlepšo ženo svojega časa. Njene lepote se je bal celo znani junak Don Juan d. Austria, sin Karla V. Ob prvem srečanju s kraljico, je presenečen nad toliko lepoto vzkliknil: »Božanska lepota, ki lahko na mah uniči vse človeštvo!« O tej kraljici lepote vedo povedati tudi to, da je nek tuj poslanik izrazil željo, da bi mu bilo dano srečati se z njo, nakar bi lahko napravil to, kar napravijo običajno Orientalci, ko se jim izpolni njihov največji sen, da zagledajo grob svojega proroka. Kraljica je vprašala poslanika, kaj delajo orientarci na grobu njihovega proroka, poslanik pa ji je odvrnil: »Z žarečim železom si dajo izžgati svoje oči, ker lepšega na svetu ne bodo več videli in si tudi ne želijo videti.«

Mariborske in okoliške novice

Mariborsko narodno ženstvo spominu Franje Tavčarjeve

Sinoči je imelo Žensko društvo v Mariboru poseben počastitveni in komemoracijski večer, na katerem se je naše mariborsko ženstvo poklonilo spominu velezaslužne pokojne častne dvorne dame Franje Tavčarjeve. Ob tej priliki je imela predsednica tukajšnjega Ženskega društva ga. Maistrova toplo ob-

čuten spominski govor, v katerem je očitata neveljive zasluge, ki si jih je pridobila velika pokojnica za razmah jugoslovenskega ženskega gibanja ter za našo narodno odrešenje in ujedinjenje. Ob tej priliki je Žensko društvo sklenilo, da pokloni 1000 dinarjev za sklad za inter-

Da bi bil Maribor čim lepši!

Ob snočnjem občnem zboru vzorno delujočega Olepševalnega in tujskoprometnega društva

Sinoči je bil pri »Orlu« redni letni občni zbor Olepševalnega in tujskoprometnega društva za mesto Maribor, ki ga je otvoril in vodil mesto odsotnega predsednika dr. F. Lipolda podpredsednik računski svetnik v p. Ivan Knop. Na občnem zboru so poročali tajnik Božidar Kolar, blagajnik Alfonz Gilly ter računski preglednik Boltavzer in Petrič. Društvo šteje 872 članov ter si je tudi v preteklem letu močno prizadevalo, da da čim izdatnejšo olupšavo našemu mestu. Žal so bila finančna sredstva, ki so bila društvu na razpolago, zelo skromna, tako da ni moglo društvo v polni meri uresničiti svojih načrtov. Predvsem so se uredili mestni nasadi, nadalje drevoredi in promenade ter njih komunikacije. Popravile so se nadalje klopi v vseh parkih, preplekali so se godbeni paviljon, vsi mostički in klopi v mestnem parku ter vsi čolnji v čolnarni pri Treh ribnikih. V poletnih mesecih so se v mestnem parku ob nedeljah in praznikih ter deloma ob delavnikih prirejali F. Baš.

koncerti. V mestnem in magdalenskem parku in ostalih cvetličnih nasadih se je izvršilo pomladansko in letno sajenje cvetličnih gred, nadalje se je izvršilo obrezanje drevorednega drevja in lepoticnega grmičevja po mestnih ulicah in trgih, parkih in drugih nasadih. V nadaljevanju preureditve mestnih drevoredov so se zasadile mestne ulice z novim drevjem, in sicer v Kacijanerjevi ulici od Kraljeviča Marka ulice do Motherjeve ulice, nadalje v Klavniški ulici, Radvanjski cesti, Fochovi ulici, Magdalenski, Delavski, Beograjski in Metelkovi ulici. Skupno je bilo lanj posajenih nad 400 dreves. Od pričetka preurejanja mestnih drevoredov leta 1933 do današnjega dne so v mestnih ulicah in trgih zasadili skupno 1869 komadov novega različnega drevorednega drevja.

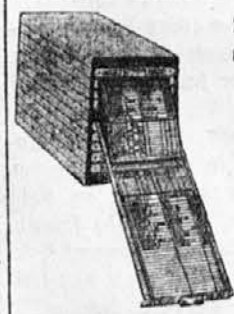
Pri volitvah je bila izvoljena dosedanja uprava s predsednikom g. dr. F. Lipoldom na čelu, na novo pa sta bila izvoljena v odbor dr. T. Pernat in prof.

Ob smrti bivšega nar. poslanca A. Hajdinjaka

Dne 12. t. m. je umrl v Odrancih bivši narodni poslanec sreza Lendava, posestnik Anton Hajdinjak. Bil je zelo delaven. Za prekmursko ljudstvo se je zavzel zlasti v času suše leta 1932, ko je zelo prizadeval, da se razdeli izvedla pravično, nato pa na vse pretege štedil, da ni postal sam žrtev te človekoljubne akcije. Sploh je imel pok. posl. Hajdinjak odlično lastnost: Šel je od vrat do vrat in bil neprestano na potu, skušajoč doseči, kar bi se zdelo komu drugemu na njegovem mestu nemogoče. Pri tem vztrajnem prizadevanju ni štedil svojih moči, in naravno je, da so ostali vsi poznejši napor zdravnikov brezuspešni. Bodi mu lahka zemlja prekmurska!

Mlečnim izdelkom so narasle cene

Tudi na današnjem trgu se je čutila bližina praznikov in je cena nekaterim pridelkom, zlasti pa mlečnim izdelkom izdatno poskočila. Mleko so prodajale kmetice na današnjem trgu po 2 do 3 din za liter in so nekatere zahtevale celo po 4 din za liter. Smetano so prodajale po 12.50 do 15, sirovo maslo po 32 do 34, čajno maslo po 36 do 40, sir po 12 do 14 kg, kuhano maslo 30 do 36, jajca od 40 do 75 para. Živalno je bilo povpraševa-

SOFRA-kartoteke

predstavljajo višek preglednosti! Prihranile Vam bodo mnogo časa, napora in denarja.

Pišite po prospekte.

Zastopniki se sprejmejo.

„SOFRA“-MARIBOR
Grešorčičeva 24 Tel. 2510

nje tudi po žabjih krakih, bil pa je samo en skaf in so prodajali venec po 1.50 do 2 din. Krompirja je bilo 15 voz in 98 vrec

in so ga prodajali po 1 din do 1.50, merico 5.50 do 6, nedomači krompir po 8. Na perutninskem trgu je bilo 484 kokoši po 18 do 25, 848 piščancev po 25 do 55, 14 gosi po 45 do 50, 22 puranov po 45 do 70, 12 rac po 18 do 20, 18 domačih zajcev po 5 do 25, 45 kozličev po 35 do 75 din. Na semenem trgu je bilo 9 voz sladkega sena, 100 kg po 50 do 55 din, 2 voza kislega sena po 40 do 45 za 100 kg, en voz oštave po 55 za 100 kg, en voz detelje pa po 50 din za 100 kg.

Za velikonočne praznike V GRAJSKEM KINU

Med dvema ljubeznima

Prekrasen film

Iz sodno pisarniške službe. Upokojen je Fran Ferenčak, pisarniški uradnik pri sreskem sodišču v Slovenski Bistrici.

Odredba o zvišanju števila vajencev v ključavničarski stroki, ki jo je že podpisal in odobril ban dravske banovine, predvideva, da se v ključavničarski stroki zviša število vajencev za po enega nadaljnega vajenca, vendar v primeru, če mojster zaposluje vsaj enega pomočnika.

Vse radijske postaje bodo imele za Veliko noč res odlične sporede, najboljši vodnik po radijskem svetu pa vam bo tedenska revija za radio, gledališče in film »NAŠ VAL«, ki ga še danes zahtevajte na ogled. V vsaki številki boste našli obilo zanimivega branja: Napet roman, zabavno novelo, izprehod po filmskem in radijskem svetu, modno rubriko, nagradni natečaj in še marsikaj drugega. Posebno lepa in obsežna bo velikonočna številka. Zato ne odlašajte in naročite ga še danes: »NAŠ VAL«, Ljubljana, Knafličeva ulica 5. Mesečna naročnina je samo 12 din.

Sportne obleke z dolgimi in kratkimi hlačami od Din 450.— naprej v vseh velikostih priporoča konfekcija H. J. Turad, Maribor, Aleksandrova c. 7.

Brivnice in česalnice bodo odprte: Velikonočno soboto do 19. ure, velikonočno nedeljo zaprte, velikonočni ponedeljek od 7½ do 12 ure odprte. Radi sobotnega skrajšanega delovnega časa in obilice strank so naprošeni študentje, solarji in deca, da se poslužijo ob dnevih pred soboto.

Hina

Kino Union. Danes zadnjič najboljšo filmsko delo »Dobra zemlja« v nemškem jeziku. Luise Reiner in Pavl Muni.

Narodno gledališče

Sreda, 13. aprila: Zaprto.

Četrtek, 14. aprila: Zaprto.

Petek, 15. aprila: Zaprto.

Sobota, 16. aprila: Zaprto.

Nedelja, 17. aprila ob 15. uri: »Nečak«. Znižane cene. — Ob 20. uri: »Sleher-nik«, Premiera.

Ponedeljek, 18. aprila ob 15. uri: »Sle-her-nik«. — Ob 20. uri: »Pod to goro zeleno«. Znižane cene.

Pretrseljivo duhovno igro »Sleher-nik« je po Hofmannsthalovem »Jedermannu« prevedel in priredil Oton Župančič. Sodeluje v režiji Kovičevi ves dramski ansambl, zbor in orkester pod vodstvom vojnega kapelnika Jiranka, ki je tudi skomponiral odersko glasbo. Dejanje obravnava življenjsko razkošje in najresnejše verske skrivnosti. — Premiera bo na velikonočno nedeljo zvečer.

Moderni dežni plašči iz svile »Ballon« in trenchoti za gospode in dame v največji izbiri pri konfekciji H. J. Turad, Maribor, Aleksandrova c. 7.

Pozor gospodinje! Pristine tržaške pin-oc, holandski mlečni kruh, sladki kmečki kruh priporoča pekarna Rakuša, Koroška cesta 24.

Zadnji čas je, da se prijavite za »Putnikove« izlete z luksuznimi avtokari: 15. do 18. aprila: Benetke, Padova in Trst, popoln aranžman din 900.—; 16. do 18. aprila: Dunaj, vožnja in vizum din 260.—; 17. do 18. aprila: Graz, vožnja in vizum din 110.—. Takojšnje prijave pri »Putniku« Maribor-Celje-Ptuj.

Starokatoliška cerkev objavlja sledeči red bogoslužja za velikonočne dneve: Vel. četrtek ob pol 7. zvečer (pol 19.) slovesna služba božja s spovedjo in sv. obhajilom v spomin na Kristusovo zadnjo večerjo in postavitve zakramenta sv. Rešnjega Telesa. Vel. petek: ob 8. uri zjutraj pričetek liturgije. Vel. sobota: ob pol 7. uri zvečer proslava vstajenja Kr., nato blagoslov velikonočnih jedil (jagnjeta). Velikonočna nedelja: Slovesna služba božja s pridigo ob 9. uri. Velikonočni ponedeljek: Odpade služba božja v Mariboru, ker bo na ta dan služba božja v Ptuj ob 10. uri v Narodnem domu. Verniki naj prihajajo točno, tisti, ki se nameravajo udeležiti spovedi in obhajila že prej ter naj šest ur prej ne zavživajo ničesar, ako niso bolehlavi in slabi.

Dežnik, aktovka, kokoš, pes, odeja, prstan... Seznam v mesecu marcu 1938 pri predstojništvu mestne policije v Mariboru oddanih in prijavljenih najdenih predmetov: 1 stara moška obleka, 1 aktovka, 1 ženski dežnik, 1 moška zapestna ura, 1 usnjata listnica z dokumenti, 1 kokoš, 1 ženska zapestna ura, 1 pes, 1 stara aktovka, 1 rokavica iz sivnega boks usnja, 20 dinarjev, 1 ovratnik iz krzna, delavska knjižica na ime Artenjak, 100 din, 1 pes lovske pasme, 1 denarnica z

Velikonočna številka

nudi vsako leto našim pridobitnim ter poslovnim krogom dragoceno insercijsko konjunkturo,

izkoristite ugodno priliko!

„VEČERNIKOVA“

velikonočna številka v povečanem obsegu in nakladi ostane radi praznikov tri dni aktualna ter bo do slednje podrobnosti zanimala vse kroge naših čitateljev. Oglase za to številko sprejema uprava »Večernika« Grajski trg 7/1 do petka 15. aprila do 18. ure. V izjemnih slučajih še v soboto 16. aprila do 9. ure dop.

4.75 din. 1 klotast plašč, 1 pes, 1 črn moški klobuk, 1 odeja, 1 star nahrbtnik, 1 ženska rjava usnjata rokavica, 1 zavojček z ženskim ročnim delom, 1 usnjata denarnica z 1 din, 1 ženski prstan, 1 potrdilo združenja trgovcev na ime Novakovsky, 1 delavska knjiga na ime Gadler Karl.

Na velikonočno nedeljo vsa družina v novi obleki od konfekcije H. J. Turad, Maribor, Aleksandrova cesta 7.

Lepi Dunaj najlažje obiščete ob priliki Putnikovega avtokar-izleta od 16. do 18. aprila. Vožnja in vizum le Din 260.—. Takojšnje prijave pri Putniku — Maribor, Celje - Ptuj.

Trgovine na veliko soboto. Opozorjamo, da smejo biti gl. čl. 30 uredbe kr. ban ske uprave v Ljubljani z dne 1. maja leta 1937 na veliko soboto vse trgovine s špecerijskim, kolonijalnim blagom ter z delikatesami in sploh trgovine z živili odprte samo do 7. ure zvečer. Vse druge trgovine pa, ki se ne bavijo s prodajo živih, morajo biti zaprte brezpogojno že ob 5. uri popoldne, ker sledi sicer občutna kazen. P. t. občinstvo se naproša, da si pravočasno nabavi svoje potrebščine, da izostanejo eventualne nepravilnosti. Združene trgovine za mesto Maribor.

Za veliko noč v Graz s Putnikovim hkrk suznim avtokarom. Od 17. do 18. aprila. Vožnja in vizum le Din 110.—. Takojšnje prijave pri Putniku Maribor - Celje - Ptuj.

Nočno lekarniško službo imata ta teden Maverjeva in Vaupotova lekarna.

Avto zavozil v konje. V Zabovcih niže Ptuj je tovorni avto zavozil v konje posestnika Franca Plaušaka ter ju podrl na tla. Pri karambolu sta zadobila konja tako težke poškodbe, da sta kmalu zatem poginila. Tovorni avto se je po dogodku naglo odpeljal in vršilo orožniki za nepredvidnim šoferjem poizvedbe.

V Gradec z modernim avtokarom Putnika. Dvodnevni izlet od 17. do 18. aprila. Vožnja in vizum le Din 110.—. Takojšnje prijave pri Putniku — Maribor.

Spreten goljuf se je 22. marca pojavil v neki mariborski trgovini dvokoles ter kupil na obroke novo dvokoleso za 1400 dinarjev. Moški se je legitimiral z legitimacijo nekega mariborskega strokovnega združenja ter dejal, da se piše Leopold Ferjan in da je zaposlen pri tvornici mesnih izdelkov Wögerer. Na račun je dal 200 dinarjev in bi moral 1. aprila plačati prvi obrok. Ker pa moški ni prišel plačati obroka, je trgovec vršil poizvedbe ter dognal da je nasedel goljufu. Zadevo je prijavil policiji.

Polovična vožnja v Beograd in Zagreb. Informacije pri Putniku — Maribor.

MAČEK IN KOKOŠ.

(Afriška basen.)

Nekoč sta živela maček in kokoš skupaj na skednju. Prav srečna in zadovoljna sta bila.

Nekega dne je na skedenj priskakljala miška. Maček jo je takoj opazil in se zagnal vanjo.

Kokoš je prestrašeno zakričala in gledala, kaj se bo zgodilo. Maček je bil na vso moč ponosen, da je ujel miško. Nekaj časa se je igral z njo, potem pa ji je zavil vrat in jo pohrustal.

Postavil se je pred kokoš in rekel: »Ali ti znaš loviti miši?«

»Nak, tega pa ne znam,« je skromno odgovorila kokoš.

»Potem sem jaz modrejši in koristnejši od tebe,« se je pohval maček.

»Nemara res,« je pohlevno rekla kokoš.

Čez nekaj časa pa je kokoš znesla jajce. Obrnila se je k mačku in ga vprašala:

»Slišiš, muc ali ti znaš nesti jajca?«

»Nak, tega pa ne znam,« je moral priznati maček.

»Potem sem jaz vseeno modrejša in koristnejša ko ti. Ti znaš loviti miši in jih potem sam pojed. Jaz pa ležem jajca in družina jih s slastjo použije. Ti rediš samega sebe, jaz pa hranim svojega gospodarja.«

Maček je na te besede molčal. Moral je na tistem priznati, da ima kokoš prav.

Učitelj risanja je strogo prepovedal učencem kajenje. Ko pa je nekega dne stopil v razred je zasačil enega izmed njih z gorečo cigareto v ustih.

»Čuden čopič imaš. Kaj si pa hotel narisati z njim?« je vprašal.

»Oblake, gospod učitelj!« se je odrezal učenec.

Zdcevstva

Več zelenjadi! Sadje in zelenjad sta za naše zdravje neogibno potrebna. Ob samem mesu se ne da živeti, ob sami rastlinski hrani pa je življenje ne samo mogoče, ampak je zagotovljena obenem velika delazmožnost, vztrajnost in odpornost proti raznim boleznim. Zelenjad naših vrtov uživajmo presno brez priprave na ognju. Naj sedaj v tednih selve opozorimo naše gospodinjne in vrtnarje na nekatere važnejše vrtno rastline: Rano zelje lahko nadomesti pomanjkanje kislega, kolerabe so zaželjena poletna zelenjad, karfiol ali cvetača je pri nas vse premalo znana rastlina, solata je zdrava, okusna in povsod priljubljena. Nikjer na vrtu naj ne manjka peteršilja, zelene, korenčka in rdeče pese. Grah in fižol sta okusni stročnici. Čebula in česen sta znani začimbi. Izmed bučnic so najvažnejše kumare. Paradižnik pa je po vsem svetu čislana zelenjadna rastlina.

Od dela utrujenim svetujejo zdravniki posebno medicino, ki mahoma poživlja in vrne moč: toplo kopel z nekaj pestimi smrekovih vršičev. Prav zdravo je tudi otiranje telesa z vinskim kisom ali tropinovcem. Starim ljudem pa tekne kupiča rdečega vina s prežiljko.

Počitek po kosilu je potreben zdravemu in bolnem človeku. Že narava sama nam to kaže, ker je vsak človek po kosilu len. Tudi dojenček, ko se napije, takoj zaspi. Zato bi si moral vsak človek privoščiti po kosilu vsaj pol ure počitka. Ni baš treba, da se vležeš in zaspiš, tem-

O tem in onem

Najmodernejša trgovina je sredi New-Yorka

v velikem nebotičniku. Dostop v njo imajo samo ženske, ker se v njej prodajajo samo damske obleke. V neskončnih vrstah visijo obleke v štirih nadstropjih, vsaka vrsta ima svojo številko, da je poskrbljeno za male in velike, suhe in debele gospe. Kar je pri vsem nenavadno, je, da nikjer ni videti prodajalk. Dame si same izbirajo primerno obleko, jo same primerjajo v posebnih oblačilnicah, menjavajo in izbirajo vse dotlej, da se odločijo, nakar pogledajo ceno in molče plačajo pri blagajni. V poslopiju poslujejo samo ženski detektivi, ki pazijo na to, da se trgovinski posel vrši nemoteno in — pošteno. Trgovina je stalno natrpano polna ženskih kupcev, katerim očividno prija, da se poljubno dolgo lahko gledajo v novih oblekah v velikih zrcalih in izberejo po dolgem strahu najprimernejšo robo. V tem menda je tudi špekulacija trgovčeva, katera mu vsekakor dobro »nese«.

Srečna Finska

Enega samega brezposelnika šteje srečna Finska. Imenuje se Taku Karivonen in je postal že kar slaven v vrsti domala 4 milijonov rojakov, ki si služijo kruh s svojimi rokami in glavo. »Moja dežela je preveč bogata, da bi delal,« pravi čudni mož, kadar se odpravlja po podporo, in se smatra za najsrečnejšega državljana. Tu pa tam pomaga kmetom, pobrska po dvoriščih in smetiščih in se smešlja ljudem, ki skrbijo zanj in za njegove potrebe. Najrajši pa pripoveduje tujcem, da se njegova dežela potaplja vedno bolj v zlato.

Dražje od demantov je seme orhidej

ki jih je vzgojil nek londonski cvetličar. Cvet postane velik ko namizni krožnik in je svetlomoderne barve. Orhideje, ki izhajajo iz neke divje indijske pokrajine, smatrajo za najlepšo, doslej znano cvetlico. Njeno seme je tako drobno, da jih petsto tehta komaj en miligram. Zato pa stane 1 kg tega semena nič manj ko 6 milijard bivših šilingov. Torej je dražji od demantov.

Svojevrsten SOS

S. O. S. — to je klic ladij, ki se na odprtem morju nahajajo v nevarnosti. Druge ladje in obrežna mesta sprejmejo te brezžične prošnje in odredajo takojšnjo

več počivaj sede in daj želodcu mir, da bo laže prebavljaj.

Kako stopaj po stopnicah. Po stopnicah hodimo po navadi tako, da stopamo samo na prste in si nekako s celim telesom pomagamo naprej. A prav taka hoja po stopnicah ni pravilna, ker se pri tem utru dijo le nekatere mišice, zato hoja po stopnicah človeka tako utruja. Boljše je, če greš po stopnicah gor, da stopaš s celim nogo, tudi s peto; tako so napete vse mišice noge in se človek tako ne utruja. Posebno bi bila taka hoja priporočljiva za pismonoše, raznašalce mleka in časopisov, sploh za ljudi, ki morajo mnogo hoditi po stopnicah.

Kdor trpi na nespečnosti, naj bi si vsak večer dal na tilnik in zadaj na glavo mrzel obkladek. V ta namen zmoli brisačo, jo zloži, položi na tilnik in glavo, čez pa položi suho krpo. Možgani se od mrzlega obkladka pomirijo, in človek kmalu mirno zaspi. Tak obkladek je mnogo cenejši, pa tudi bolj zdrav kakor vsi uspavalni praški.

Varuj oči. Če ima ženska poklic, kjer mora ves dan oči napenjati s šivanjem, pisanjem in sličnim, naj pomisli, koliko pri takem delu trpijo oči. Zato je treba med takim delom očem vsaj za trenutek privoščiti malo odpočitka. Že samo s tem, da od časa do časa malo pogledaš skoz okno v daljavo, ali na cesto, na vrt, na dvorišče, se očesni živci odpočijejo. Očesu se prileže, če le nekaj sekund gledaš na drug predmet. Če nosiš naočnike, jih vsako uro vsaj enkrat snemj in se s prostim očesom oziraj po sobi nekaj trenutkov.

pomoč. Nedavno je vozil nek angleški parnik od angleške obale proti Ameriki. Naenkrat ujamejo druge, na morju plavajoče ladje, da parnik kliče na pomoč. Prihitijo na mesto in začudene ugotavljajo, da plove parnik brez vsake poškodbe. Kapitan jim šele pojasni nezgodo, da se je kuharju vsled močnega viharja zadržalo 2000 litrov mleka, katero je imel pripravljeno za svojih 1400 potnikov. Potniki so demonstrativno zahtevali odpočitek in kapitanu ni preostalo drugega, kakor pa da si izprosi mleka pri drugih ladjah.

Z mrazom je mogoče prati

tako so dognali tehniki. Posebno surovo volno je težko čistiti in prati z vodo, tudi z najboljšim milom ni mogoče odstraniti nesnage. Sedaj surovo volno enostavno izpostavimo velikemu mrazu v kakšni hladilnici, kjer nesnaga zmrzne, nakar je treba volno samo otresti, pa odpada v majhnih ledenih koščkih. Kaj, če bi slično poizkusili še pri nas v kakem »ajskelerju«.

Kako je na zvezdah

Kot znano, določuje težo na našem planetu privlačna sila, ki jo izžareva na razna telesa naša zemlja, oziroma gostota zraka, ki nas obdaja. Seve je privlačna sila drugih planetov povsem druga. Človek, ki tehta na zemlji 76 kg, bi tehtal na primer na luni 12,70 kg, na soncu 2000 kg, na Jupitru 133 kg. Na zvezdah med Marsom in Jupitrom bi znašala njegova teža komaj 112 gramov. Na luni bi lahko nosili z rokami teže do 300 kg, na raznih drugih planetih bi premetavali tone kot pri nas kilograme, na spet drugih pa ne bi mogli dvigniti niti borega kilograma. Na raznih zvezdah bi lahko skakali več sto metrov visoko, preskočili široke prepade in obsežne reke. Na drugih bi se komaj nevidno premikali in bi nam vsak večji jarek delal težave.

On: To je naravnost greh, koliko stane tvoj novi klobuk!

Ona: Nikar se ne razburjaj, dragi. Ta greh bom že sama nosila.

Socialni obzornik

Nova ureditev delovnega časa na Japonskem. Japonska je izdala nove predpise delovnih pogojev za delavce podjetij, ki spadajo direktno pod vojaški urad. Delovni čas, v katerega je všteti odmor, traja deset ur dnevno, to delo pa se more podaljšati največ za dve uri preko odmerjenega časa. Delavci, ki delajo vso noč, imajo drugi dan prosto. Žene in mladoletniki pod 16. letom lahko delajo dnevno največ 11 ur, nikakor pa ne smejo biti zaposleni med 22. in 5. uro. Delavci imajo mesečno dva dni počitka. K temu je potrebno pripomniti, da Japonci ne poznajo razdelitve tedna v šest delovnih dni in sedmi dan odpočitka. Po novih določilih imajo delavci letno štiri dni dopusta, seveda brezplačno.

Premogovniki v Aleksincu, last družbe s sedežem v Bruslju, so imeli lansko leto čistega dobička 4,2 mil. belg. frankov

Gospodinja

S čim krmimo komaj izglede piščance. Tole svetujejo strokovnjaki: prvi dan finega peska iz potoka in vode, nato izluščeno proso, zdrobljeno koruzo ali pšenico, zmehčano v topli vodi ali posnetemu mleku. Pozneje lahko dajemo piščam iz pšenice otrobi, koruznega zdroba in senčnih rož. Ponekod nagačajo komaj izglede piščance s trdimi jajci, češ saj so prej jedli isto. To ni baš priporočljivo.

Krompir je najvažnejši poljski sadež. Njegov pomen za prehrano prebivalstva in za krmo živine je ogromen. Vzlic temu se je za izboljšanje vrst in za povišanje pridelka doslej le malo storilo. Res je, da je krompir zelo odvisen od zemlje in podnebja in se izpreminja v kakovosti, če ga sadimo v različne položaje. Naj omenimo par važnih točk pridelovanja krompirja: potrebno je globoko oranje, za saditev ne uporabljajmo prevelikih in tudi ne premajhnih gomoljev. Pri rezanju krompirja za sajenje pazimo na to, da ima vsak kos vsaj tri do štiri očesa. Pregosta saditev ni dobra, ker rabi rastlina zraka, svetlobe in dovolj hrane. Gnojenje z umetnim gnojem se pri krompirju izplača, ker ima hlevski gnoj premalo kalija in dušika v sebi. Pletev je pri krompirju najpotrebnejše delo, ker plevel sadežu največ škoduje. Splošno pa velja: Vsak naj posadi samo toliko krompirja, kolikor ga zmore zares skrbno obdelati. Tako bo prinesel bogat pridelek dobre kakovosti.

Za smeh in dober voljo

Pred sodiščem.

Sodnik: »Obtoženec, koliko let štejete?«

Miha: »67.«

Sodnik: »In v teh letih lahko s tako ogromnim plenom še lezete preko streh?«

Miha: »Veste, gospod sodnik, moje solidno življenje je vzrok, da sem še tako čvrst.«

Pri pravnškem izpitu.

Profesor: »Kakšna je kazen za dvoženstvo?«

Dijak: »Kazen, kazen za dvoženstvo — sta dve tašči.«

Odgovor.

Tvrdba pošlje Korenčku opomin: »Pred 14 dnevi smo vas opomnili na še nepopravnan račun. Čudimo se, da še doslej nismo prejeli denarja.«

Korenček odgovori: »Nikar se ne čudite, saj denarja še nisem poslal.«

Gospodinja: Saj ne boste nikomur povedali, da ste pri nas uničevali stenice?

Zastopnik zavoda za uničevanje mrčesa: Se razume, milostljiva! Zato pa upam, da me boste toplo priporočili pri svojih prijateljih in znancih.

Obrtniki!

Nudite delo? Iščete kupca? Potom malih oglasov v »Večerniku« si lahko takoj pomagata, saj je »Večernik« kod eaini obsejni slovenski anevnik v vsem obmejnem ozemlju močno razširjen.

Sportno gibanje

Kdo bo zadel?

V nedeljo 17. aprila se bo tekmovanje za prvenstvo LNP nadaljevalo, in sicer se bo odigralo peto kolo. Torišča bojev za točke bodo Maribor, Kranj in Ljubljana. V Mariboru se bosta srečala ISSK Maribor in SK Železničar, v Ljubljani SK Hermes in Čakovački SK, v Kranju pa SK Celje in SK Kranj. Kdo bo v nedeljo zmagal in kakšni bodo rezultati? To vprašanje stavimo svojim naročnikom, čitateljem in prijateljem našega lista. Izpolnite spodaj navedeni kupon št. 5 ter ga pošljite na naslov našega uredništva Grajski trg 7 ali pa vrzite kuverto v nabiralnik v veži Grajski trg 7, in sicer

Kupon št. 5

V Mariboru: SK Železničar : ISSK Maribor _____
 V Ljubljani: Čakovački SK : SK Hermes _____
 V Kranju: SK Celje : SK Kranj _____
 Ime: _____
 Poklic: _____
 Stanovanje: _____

Pogovor.

Prijateljci se razgovarjata o ljubezni.
 Prva: »Ločitev krepki ljubezen.«
 Druga: »Seveda. Odkar je moj mož odpočeval, ljubim Egona vsak dan bolj.«

Severni tečaj.

A: »Na severnem tečaju bi bilo imenitno živeti.«

Darujte za azilni sklad PTL!

najkasneje do nedelje 17. aprila do 12. ure. Kupon je treba natančno in čitljivo izpolniti! Kdor ugame najboljše rezultate, bo obdarovan, in sicer bodo tudi tokrat tri darila:

Prvo: zbirka poljudnih knjig, darilo odvetnika dr. Miloša Vauhnikarja, Maribor, Aleksandrova cesta.

Drugo: Praktično darilo tvrdke J. Trpin, manufakturna in tekstilna trgovina, Maribor, Vetrinjska ulica.

Tretje: Garnitura najtinejše kolonske vode, darilo tvrdke Branko Sučević, parfumerija in trgovina s kemičnimi izdelki, Maribor, Slovenska ulica.

Cenj. naročnike, čitatele in prijatelje našega lista opozarjamo, da objavljamo kupon za peto kolo prvenstvenega tekmovanja samo v današnji številki. Preiskrbite si pravočasno kupone!

Zivi karpi

Zive ščuke in posirvi, linije, karauše, vedno dobra kakovost, dnevno pri tvrdki
Ferdo Greiner
 Maribor, Gosposka ul. 2

KOLESA 'Wanderer'

v vseh cenah in izdelavah, otroški vozički na krogličnih ležajih v najmodernejši opremi.

F. Lepoša
 Maribor, Aleksandrova 39
 Najnižje cene!
 Ugodno odplačevanje na obroke. 1437

Prodaj

Prodaj
PLETILNI STROJ
 ali zamenjam za šivalnega. Naslov v upravi. 2155

NOVI RADIO APARAT
 naprodaj. Koroška c. 50. 2150
Sobo odda

OPREMLJENO SOBO
 oddam. Loška 5-II. 2152

SOBO
 s posebnim vplodom, eventualno vso oskrbo, oddam dve-ena boljšima gospodoma ali zakoncema brez otrok. Lekarniška 7. 2161

Stanovanje

STANOVANJE IN HRANO
 poceni tovarniškim delavcem takoj. Ob bregu 16. 2157

DVOSOBNO STANOVANJE
 kuhinja, pritlikline, takoj oddam. Betnavska c. 39. 2148

Stanovanje išče

TRIČLANSKA DRUŽINA
 išče sobo in kuhinjo v mestu s 15. aprilom ali 1. majem. Naslov v upravi. 2146

Službo dobi

DVA BRIVSKA POMOČNIKA
 sprejem takoj. Kralj, Meljska cesta. 2156

TELEFUNKEN CEVKE
30% GENEJE
RADIO STARKEL

PRODAJALKO

špecerijske stroje, prvovrstna moč do 25 let staro, takoj sprejem. Ponudbe na upravo »Večernik« pod »Poštena in marljiva«. 2145

Iščemo pridnega in poštenega

TKALSKEGA MOJSTRA
 ki zna samostojno izvrševati vsa popravila ter voditi obrat Nastop 25. aprila. Le prvovrstne moči naj pošljejo svoje ponudbe na upravo »Večernik« pod značko »Spreten in zanesljiv«. 2158

Iščem **BRIVSKEGA POMOČNIKA** za takoj. Naslov v upravi lista. 2162

Razno

BOLJŠI JE

in mnogo cenejši Čeboklijev vaniljni suhor, kakor tudi drugači keksi ter od uglednih zdravnikov priporočen zdravilni prepečenec, Pekarna Čebokli, Maribor. 2030

TRAJNI KODRI

prvovrstna izdelava z garancijo, samo din 50.— Salon Banič, Tržaška 63. 2151

PERTRIX BATERIJE
 NAJTRPEŽNEJŠE
RADIO STARKEL

2500 DIN
 potrebujete, da zaslužite 1000 dinarjev mesečno doma. Dopise: »Anos«, Maribor, Orožnicva 6. Priložite znamke! 2057

CENJENIM DAMAM

naznanjam da radi opustitve trgovine prodajam modele po lastnih cenah. Salon Olga, Kopalniška 2. 1 819

POKROMANJE

PONIKLANJE
 vsake vrste dobro in poceni izvršuje »Ruda«, Maribor, Trstenjakova 5. 1470

AVTOTAKSI
 Leonid Kvitko, Maribor, Magdalenska ul. 34, telefon 28-82 1971

Na zalogi imam kompletne **SPALNICE IN KUHINJE** izdelujem po naročilu vse stanovanjske opreme, stavbena dela in popravila. Solidna izdelava! Nizke cene! Se priporoča Ivan Iršič, mizarstvo, Maribor, Milnska ul. 21. 1977

DOBRI RABLJENI RADIO APARATI
 OBROKI PO DIN 100 PRI
RADIO STARKEL

ZA VELIKONOČNI KRUH, pince, potice in drugo pečivo sprejema naročila in se priporoča pekarna Čebokli. 2031

ČRN PES
 se je zatekel. Vprašati Zrinjskega trg 7. 2160

Posesti

Naprodaj **MALA HIŠA** z velikim vrtom in sadnim drevjem v Studencih. Vprašati pri Fazarnic-u Josipu, Obrežna c. 35, Studenci. 2148

ŠIRITE »VEČERNIK«!

Novi vzorci:

- Srajce pižame
- kravate
- nogavice
- dokolenke
- žepne rute
- Damsko perilo
- rokavice
- svilene
- nogavice
- od 14.— Din

dobite v veliki izbiri in po nizkih cenah v modni manufakturni trgovini

Josip Šraj, Maribor
Palača ban. hranilnice. Oglejte si izložbe

Izdelovanje likerjev, dezertnih vin in sirupov, žganjarna

Jakob Perhavec, Maribor
 Gosposka ulica 9
 Telefon 25-80

Rum, konjak, slivovka, brinjevec, droženka, in krekovača. — Specijaliteti: Grenčak in vermut
 Na debelo
 Na drobno

Zarota v vezik

Njegovo opazovanje pa ni ostalo brez uspeha. Kmalu je dožgal, da ima Potemkin pogoste, zaupljive razgovore s caričino čitateljico, mlado in lepo Poljakinjo Hedviko Branicko. To se je zdelo grofu Orlovu toliko važnejše, ker je tudi sam opazil v dvorni družbi večkrat, da caričin ljubljenec na zelo očiten način odlikuje poljsko plemkinjo.

Orlov je modroval: Ako bi se mi posrečilo, da prepričam carico, da ljubi Potemkin Hedviko Branicko, bi se užaljena Katarina v svoji strastni ljubosumnosti strašno maščevala; pregnanstvo bi bila gotovo najmočnejša kazen za nezvestega ljubimca. Na ta način bi Potemkin izginil — čeprav mogoče samo za določen čas, v katerem pa bi sam izvedel svojo nakano.

V ta namen je dal grof svojemu tajniku in zaupniku Petru Petroviču Havarovu nova navodila za opazovanje Potemkina in Hedvike Branicke. Sam pa

je skušal priti v carjevičevo bližino na tajen razgovor. To pa ni bilo tako lahko. Tudi pri zabavah ni mogel priti v stik s Pavlom, kajti vedno se je pojavil kak dvorjan, ki je hodil kot živa senca za carjevičom. To se je večkrat ponovilo.

Končno pa se je Orlovu, ko je dala carica pri večerni zabavi čitati svoj prevod Marmontelovega »Belizarja«, vendar posrečilo, da je na tiho nagovoril princa Pavla, ki se je zamišljen opiral na pozlačen rob na oknu.

»Ali je vaša carska visokost bolna?« zašepeče velikemu knezu.

»Sem, mili grof,« mu odvrne Pavel.

»Radi pomanjkanja svobode?« šepeče dalje grof.

»Pavel se zamisli, nato pa reče s trpkim glasom: »Mogoče.«

»Visokost!« nadaljuje Orlov, »nimam časa za besedičenje; dovoljujem si vprašanje: Ali bi si vaša visokost želela popolne svobode?«

stojno je zaprt sin Petra III. izvršim državni obrat ter pozdravim vašo visokost kot carja Rusije — ako mi vaša visokost ne odreče svojega dovoljenja.«

Te besede so zelo presenetile Pavla, vendar ne neprijetno. Zato vpraša: »Ali ste gotov svojega uspeha?«

»Popolnoma gotov!«

»No pa dovoljujem,« reče Pavel. Vendar pa še vpraša: »Česa si želite grof za to uslugo?«

»Vaša visokost naj potem, ko zasede prestol, obnovi zaporško Kazačino s Sibi, ki se jo je s caričinim dovoljenjem postalil general Tekoli, mene pa imenuje za glavarja Koševoj ter mi podredi Kazačino na Donu; s temi močmi si priborim od Turkov in Tatarjev črno morskno in kaspjsko obalo ter tam ustanovim novo grško državo. Mene pa naj vaša visokost prizna za vladarja te države.«

»Obljubljam s svojo častno besedo,« potrdi Pavel.

»Mojemu bratu Alekseju Orlovu pa naj vaša visokost zaupa najvišje vojskovod-

stvo in urad prvega ministra,« nadaljuje Orlov.

Pavel za trenutek pomisli — ta pogoj se mu je zdel mogoče le prevelik — končno pa reče: »Pristanem tudi na to!«

»Hvala, visokost! — Takoj bom pričel s potrebnimi pripravami. S pomočjo brata Aleksija pridobimo vojsko; ko bo pa vse pripravljeno na že na kak način sporočim vaši visokosti.«

Pogovor je prekinil s svojim prihodom grof Nikita Panin, ki so mu sledili še drugi. Pričela sta govoriti o vsakdanjih stvareh.

Carjevič Pavel pa je kmalu utihnil in pričel premišljevati o predlogu grofa Orlova, ki ga je brez premišljevanja odobril, ker je v njem videl edino rešitev iz svojega zopora in neznosnih razmer. — Pravega namena, zakaj mu grof ponuja svojo pomoč ni poznal, niti ni mogel doznati. Pavel ni vedel, kako so odstranili njegovega očeta, niti ni vedel o razmerju grofa Orlova do njegove matere.

(Dalje.)